

Taxa postálá
pláté in num.
No. 224.713-929

Szerkesztőség
és kiadóiroda:
tal: Új-Kö-
lozsa, 8. sz. utca.

da Baron L. Pop (v. Brassai-u.) 10.
Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 1, negyedévre 3,
félévre 6, egészévre 10 dollár. Hír-
detések díjszabás szerint. Az „UJ
KELET” az erdélyi és bánági
szóhadóság egyetlen napilapja. Cik-
keink utánozását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bérmertelen
leveleket nem
fogadunk el.
Kéziratok
megőrzését és visszakiadását nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Márton
Erné. Felelős szerkesztő Jámber
Ferenc. Bukaresti szerkesztő: H. A.
cségi Ernő, Str. Matei Millo 11.

Ára 5 lej

Péntek, 1933 november. 3.

5694. ÉV XVI. ÉVF.
CHESVAN 14. 246 SZÁM.

A liberálisok az uccán

A történelem ismétlődik.
Hat évvel ezelőtt a nemzeti paraszt-
párti vezér szónokolt: a liberálisok gaz-
daságilag tönkretették és korrumpálták
az országot. Mindenütt a korrupció di-
vik. Egymást követik a panamak. A libe-
rálisok diktatórikusan kormányoznak, el-
nyomják a tömegeket, megfojtják a köz-
szabadságokat, elorozzák a közpénzeket.
Most a liberális vezér szónokolt: a nem-
zeti parasztpárt kizsákmányolja az orszá-
got, tenyészt a korrupciót, erőszakosan
elfojtja a tömeg szavát, az egész ország
akarata ellenére kormányoz.
Hat évvel ezelőtt a nemzeti paraszt-
párt megrendezte Gyulafehérvárt.
Most a liberálisok megrendezik Buka-
restet.

A választópolgár talán hajlandó lesz
ismét elhinni, hogy ha a bársonyszékek
bérleit leváltják, megváltozik a világ
sora.
A tapasztalat azonban azt tanítja, hogy
a kormányváltás nem jelent rendszer-
váltást is. A rendszer mélyebben gyö-
keződik, semhogy a kormányzó társulat
kieserése változtatni tudna a bajokon.
Kormányok jönnek, mennek — a baj-
ok maradnak.
Purifikátorok jönnek-mennek, a kor-
rupció marad.
És minél gazdagabbak lesznek az igé-
retek, annál szegényebb lesz az ország.

Hitler és az arabok

Nem is tudtuk, hogy Hitler keze a
Jordán partjaira nyul.
Már pedig Schopmann náci-vezér azt
vallja, hogy a jordánpartú arabok azért
lázádtak fel, mert Hitler így akarta.
Másképp: a palesztinai arab zendülé-
sek egyedül és kizárólag a hitlerista pro-
pagandának az eredményei.
Kötte hisszük.
A palesztinai arabok már akkor láza-
doztak, amikor a Führer még az ellenzéki
sors keserű kenyérét ette. És az is egé-
szen valószínűtlen, hogy mostani felke-
lésük azért történt volna, mert ma Hit-
ler az ur Németországban.
Szó sincs róla. Ilyesmik csak a hitleri
szellemekben rögződhet meg.
A köpenieki derék polgárok még elhi-
szik — ez sem egészen biztos — a világ
azonban csak mosolyogni tud Schopmann
náci-vezér merész fantáziáján.
De ha már mindenből hitleri bravurt
akarnak csinálni a náci, ebben az eset-
ben nagyon rosszul választottak.
Mert ezt a „sikert” senki sem fogja
megirigyelni tőlük.
Maguk a palesztinai arabok sem gon-
dolták így a dolgot. Nem hitték, hogy
igy fog elbánni velük az angol hatalom,
mely eddig elnézte klengéseiket és most
súlyos esapást mért rájuk.
Ez a felkelés csak újabb bizonyítékot
szolgáltatót a dolgozó arab tömegeknek
arra, hogy a gazdag földesurak — az
arab nacionalizmus apostolai — pusztu-
lásba kergetik őket a nemzeti jelszavak
cégére alatt.
Eljön az idő, amikor az arab tömegek
nem a zsidó bevándorlás, hanem az arab
effendik ellen fognak fellázadni.
Amikor az ország rendje és fejlődése
nem az angol szuronyokon, hanem mind
két nép dolgozó tömegeinek megértésén
fog pihenni.
Minden mesterkélt lázítás közelebb
hozza ezt az időt.
És ezért kár volna náci-bravurt esi-
nálni a jaffai eseményekből.
Mert a palesztinai arab tömegek ha-
marabb fogják megérteni a zsidókat —
mint Hitler.

A végletek találkoznak
Napjaink világnézet és világpolitikai
zűrzavarában egy mindinkább világos
kontúrokban kijakuló jelenség ragadja
meg a higgadtan szemlélődő figyelmét.
Logikailag csaknem érthetetlennek

A Sarraut-kormány ma mutatkozik be a parlamentben

Az új kormányprogram is harcot hirdet az infláció ellen. Az Echo de Paris az aranykiviteli tilalom ellen

A francia szociáldemokrata-párt kizárta tagjai sorából a neoszocialistákat

Párizs, nov. 2. A Sarraut-kormány ma, pénteken lép a törvényhozás elé. Csütör-
tökön az Elyséeben államtanácsos volt,
amelyen az előterjesztendő kormánynyil-
latkozást szövegét állapították meg.
Az új kormányprogram is harcot hird-
et az infláció ellen s leszögezi magát az
aranystandard fenntartása mellett. A kor-
mány adóreformot jelent be, amely az
adórendszer a válság okozta viszonyok-
hoz igyekszik idomítani. Gazdasági téren
nemzeti munkaprogram végrehajtását
fogják előkészíteni, több milliárd frank
mozgósításával.
Egyidejű jelentés szerint a francia bal
oldali lapok továbbra is felszínen tartják
a német-francia közvetlen tárgyalások
szükségességét. A Volonté újlag hangoz-
tatja, hogy nem kell félni Franciaország
szövetségeseinek eltávolodásától, mert
ez nem fog bekövetkezni, ha tevének a
német-francia közvetlen tárgyalások fo-
nalát. A két ország közötti nyugodtabb
atmoszférának, amit a közvetlen tárgya-
lások eredményeznének, Lengyelország
is hasznát látná. A háború előtt Elzász-
Lotharingia miatt nem lehetett szó meg-
egyezésről, de most semmi sem áll utjá-

ban a viszony barátságosabbá tételének,
mert az is világos, hogy a megegyezés
nem irányulna harmadik államok ellen.
Párizs, nov. 2. Montaubanban a fran-
cia szocialista pártkongresszus kizárta a
párt tagjai sorából az angoulemei nyári
gyűlés neoszocialista szónokait: Renaud-
delt, Cayrelt, Gounint, Montagont, Mar-
quet-t és Deschizeaut, továbbá rajtuk ki-
vül még azokat a párttagokat is, akik a
legutóbbi szavazásnál a kamarában a
Daladier-kormány mellett adták le szava-
zataikat. A neoszocialista Renaudel
képviselő és öt képviselőtársa — mint is-
meretes — népgyűlést hívtak egybe An-
goulemebe, amelyen hangoztatták, hogy
ők és híveik az igazi szocialisták, szem-
ben a merev marxistákkal és politikai
programot is adtak, ami a szocialistapárt
kettészakadásához vezetett.
Párizs, nov. 2. Az Echo de Paris az
aranykiviteli tilalom bevezetése ellen fog-
lal állást s azt hangoztatja, hogy az
aranyalapról való letérés eddig még min-
den országban úgy kezdődött, hogy első
intézkedésként az aranykivitelit tiltották
be.

Megalakult a legfőbb munkaügyi tanács

Bucuresti-Bukarest, nov. 2. (Az Új
Kelet tud.) Ma délelőtt a fővárosban meg-
alakult a legfőbb munkaügyi tanács. D. R.
Iomitescu munkaügyi miniszter elnökléte
alatt. A tanács tagjai Fluera és Gher-
man szociáldemokrata képviselők, Hero-
vanu egyetemi tanár, Floriu Zacharias
volt iparügyi államtitkár, Ghulea pro-
fesszor volt munkaügyi államtitkár. va-

lamint Niculescu Ritz, Orghidan és Sa-
moila a munkaadók részéről. A tanács
első ülésén a munkanélküliség probléma-
jával, valamint a munkakamarák kong-
resszusának előkészítésével foglalkoztak.
Végül a borbély alkalmazottak mozgal-
mával foglalkozott a tanács, amely a
törvényes rendelkezések respektálása mel-
lett foglalt állást.

tűnő jelenség ez, de a valóság ezuttal tel-
jes mértékben megcsufolni látszik a logi-
kát.
Minden irracionálisítása mellett meg-
állapítható, hogy azok az országok és har-
talmak, amelyek politikai és szociális be-
rendezkedésükben a legélesebb ellentét-
ben állanak egymással: világpolitikai vo-
natkozásokban sokkal hamarabb kerülnek
közös nevezőre, mint a politikai berendez-
kedés tekintetében egymáshoz közelebb-
álló országok.
Filozófiai nyelven a végletek találkozá-
sának nevezik ezt a jelenséget, amely
minden illogikátlanúság ellenére is, mint
egy a történelem logikájaként bontako-
zik ki szemünk előtt.
A végletek eme találkozásának egyik
legérdekesebb szimptomája az orosz szov-
jet feljűnő megértő és barátságos közele-
dése azokhoz az országokhoz, amelyek
belső strukturájukban a legélesebb ellen-
tétben állanak egymással az állampolitikai
és szociális elvekkel, amelyeken a szovjet
állami és gazdasági rendje felépült.
Mintegy három nappal ezelőtt járta be
a világsajtót az az éppen annyira meg-
lepő, mint elgondolkodtató hír, hogy Lit-
vinov orosz külügyi népbiztos Berlinben
jegyzőkönyvet írt alá, mely jegyzőkönyv-
nek tartalma szerint a hitlerista Német-
ország és Szovjet-Oroszország között is-
méltelen helyreáll a baráti jóviszony s a
világnézetii ellentétek ellenére is: a két

állam megszünteti az egymás ellen foga-
natosított barátságtalan akciókat.
Alig száradt meg ezen a jegyzőkönyven
a tinta Litvinov már Párizsban termett
és ott Paul Boncourral egy új kereskedel-
mi szerződést perfektuált amelynek értel-
mében a szovjet elismeri a cári Orosz-
ország Franciaországgal szemben fenn-
álló adósságait.
Párizsban Cherbourgba utazott Litvinov
az orosz delegáció többi tagjával, ahol
nyomban hajóra szállott s jelenleg utban
van Washington felé.
A szovjetkormány fennállásának tí-
zenhatodik évében a világ legkapitalis-
tább állama végre de jure is elismeri a
szovjetet, sőt a jelek szerint nemcsak el-
ismeri, de egyenesen a legszorosabb gaz-
dasági és katonai szövetségre lép vele.
Ezek a tények kétségkívül örvendetesek
a világpolitikai egyensúly fenntartása
érdekében, de viszont éppoly meglepőek
és logikailag érthetetlenek is.
Ugyanakkor, amikor a demokrata or-
szágok diplomatái képteleneknek bizonyul-
nak a világkére érdekében a leszerelés
keresztülvitelére és bensőségebb kap-
csolatok kiépítésére: a végletes politikai
rezsimnek: a szélsőséges kapitalizmus, a
szélsőséges jobboldaliság és a szélsőséges
antikapitalizmus országai meg tudják
találni az egymással való kibékülés, sőt
az egymáshoz való közeledés lehetőségét.
Különös korszak, különös jelenségek...

VILÁG TÜKRE

Paul Painlevé

A francia köztársaság nem panaszkod-
hatik arról, hogy nem volnának nagy
emberei. Megalapítása, tehát 1870 óta
megszakítás nélkül mind a mai napig
tehetséges vezeték és sokszor kiváló sze-
mélyiségek vezették. És nincs ebben sem-
mi meglepő. Franciaország az értékes em-
berek kiapadhatatlan forrása fölött ren-
delkezik. Nagy és szolid, gazdaságilag
politikailag és műveltségében évszázado-
kon át kifejtett középosztálya állandóan
és minden téren elsőrangú tehetségeket
produkált.

Painlevé egyik legragyogóbb képvise-
lője ennek az osztálynak, amely a nagy
írókat és művészeket és Franciaország
vezetőpolitikusaát adja. A magasabb kul-
tura iránti szenvedélye ugyancsak a fran-
cia középosztály intellektuális rétegeinek
mind a mai napig hiven megőrzött tradi-
ciója. Ő is átment azon a rostán, ame-
lyen az összes francia fiatalok keresztül-
mennek, mielőtt a „nagy iskolába”, „Les
grands écoles”, ahogy ott nevezik, bejutott
volna. A mai idők egyik legnagyobb tudó-
sának tekintették és mint társadalmi osz-
tályának csaknem összes tagjai, ő is nagy
irodalmi és általános kulturát sajátított
el. A politikában generációjának kima-
gasló szóvivője volt. Meggyőződéses re-
publikánus, szilárdan hitte, hogy csak a
parlamentáris rendszer és a közszabadsá-
gok alkalmazás mely szociális reformok
keresztülvitelére. Csakis ezek révén jut-
hat el a nép a gazdasági és kulturális
élet magasabb színvonalára. Painlevé
mindig a baloldali pártokhoz tartozott.
Progresszívebbnek tartották, mint Herri-
ot, Daladier és Sarraut polgári radikáli-
sait. Az utóbbi években az úgynevezett
köztársasági szocialisták csoportjához tar-
tozott, amelynek tagja volt Briand is.

Painlevé nem türte azt, hogy őt kon-
servatív demokratának tekinték. Meg-
győződéses republikánus — mondotta —
nem türheti a vagyon privilégiumainak
fenntartását, hanem szüntelenül harcolnia
kell a különböző örökségekből kizártak
jogaiért. Akár csak a polgári radikálisak,
ő is programjába vette a fizetések rend-
szerének megreformálását. De különös el-
lentmondásképpen úgy ő, mint a radikáli-
sok a magántulajdon fenntartása mellett
nyilatkozott meg. Sohasem magyarázta
meg, hogyan egyeztethető ez össze azzal
a programmal, amely a fizetésekre és a
személyes profitra támaszkodó rendszer
megszüntetését követelte.

Magától értetődik, hogy amidőn kor-
mányon volt — és Painlevé négyszer volt
miniszterelnök — megsemm próbálta szo-
cialista elméleteit a gyakorlatba átültet-
ni. Tisztában volt azzal, hogy bármilyen
hasonló irányu kezdeményezés a konser-
vativ erők koalícióját vonta volna ki ma-
gával szemben és ezen koalíció letérése
érdekében nagyon messze kellett volna
mennie a szélső baloldali pártok harci
metódusainak útján. Painlevé nem akart
ezen az uton haladni. Nem forradalmár,
vagy marxista, mint ahogyan nem azok
a radikálisok sem. A parlament révén
akarja átúlni a valóságba. Hitt a rábe-
szelés erényében és a tényekre támaszko-
dó argumentumok meggyőző erejében.
Hitte továbbá, hogy az iskola és a sajtó
által felvilágosított választók rövidesen
olyan többséget fognak küldeni a képvise-
lőházban, amely a tömegek érdekeit
szolgálja, megváltoztatva alapjaiban a tár-
sadmű építményt. Tiltakozott azonban
az ellen, hogy az állam alapvető törvé-
nyei, tehát a gondolkodás és kritikai sza-
badság az általános titkos szavazati jog
és a parlamentáris rendszer szükségtelen
valamik volnának. Csakis ezen fegyverek
révén juthat el Franciaország egy jobb
jövőhöz.

Painlevé egyike volt azon politikuskok-
nak, akik hittek és lelkesen teljesítették
ezt a koncepciót, és sokat harcoltak érte.
Egyeseket meg is valószínűtlen eszméiből.
Mindig a reakció-ellenes mozgalmak élén
állott. Dreyfus-per idejében Jaures-vel és
Zolával együtt erősen exponálta magát.

A francia baloldali pártok abszolút bizalommal viselkedtek vele szemben s valahányszor csak módjukban állott, mindig hatalomra hozták. A kormány élén úgy, mint tevékenységének minden más terén egész embernek és teremtő eszméikkel operáló adminisztrátornak bizonyult.

Painlevé a Pantheonban helyezik örök ayagalomra. Franciaországban ez a legnagyobb hódolat kifejezése, amelyet csak ritkán és ritka embereknek adnak meg. Painlevé erre a hódolatra mindenképpen méltónak és érdemesnek bizonyult.

— November végén jelenik meg Feuchtwanger Lion „A ZSIDÓ HÁBORÚ” c. nagyszerű regényének magyar fordítása. Egy óskulturának és egy népnek tragikus bukását tárja elénk a szerző legújabb művében. Főszereplője nem is ember, hanem egy szimbólum, a jeruzsálemi templom; tartalma két világnézet: a haladó, a mindent eltipró nyugati, római és hagyományokban gyökerező, misztikus keleti zsidóság összeütközése. A szép kiállítású könyv ára két kötet egyben kötve 114 lej fizetve, két kötetben ára 54 lej. Előjegyzések és megrendelések eszközölhetők az Uj Kelet könyvosztályánál, az összeg és 10 lej portóköltség előzetes beküldéssel, vagy megjelenése után utánvétellel azonnal szállítjuk.

— Megjelent E. R. Burroughs: Tarzan visszatérése című regénye. Ára az eddigi 95 lej helyett 57 lej. Tarzan fia c. regény szintén sajtó alatt. Ára az eddigi 156 lej helyett 57 lej. A világhírű és filmen is játszott Tarzan sorozat két legérdekesebb kötete.

RÁDIÓ MŰSOR

Péntek, november 3.

- Bukarest, 19.20: Grammfón, 20: Filzharmónikus hangv. Strauss szimfónia. — Utána hírek.
- Budapest, 6.45: Torna, Utána grammfón. 9.45: Hírek. Közben grammfón. — 10: Felolvasás, 6: Cigányzene, 6.50: Erbeszélés, 7.30: Az Operaház előadásának kezd. Mozart: Varázsfuvola. Közben hírek, majd cigányzene. 11.15: Németnyelvű párbeszéd Dejmott Józseffel, a Budapesti tartózkodó vadállatfogóval afrikai és indiai élményeiről.
- Bécs, 16.25: Filmlemez, 19: Kedvelt baletzene.
- Berlin, 21: Uj olasz zenekari művek.
- Breslau, 20.10: Házzené.
- Hamburg, 20: Beethoven-est.
- Hejlsberg, 20.10: Szimf. hangv.
- Lipsc, 23: Kamarazene.
- Stuttgart, 21.30: Haydn: D-dur szimf.
- Varsó, 21.15: Filzharmónikus hangv. Hegedűszólóval.
- Milánó, 18.40: Grammfón, 20.30: Operett.
- Róma, 20: Táncczene.
- Prága, 19.25: Rádiózenekar, basszuszenével.
- Pozsony, 18.20: Grammfón.
- Oslo, 20: Szimf. hangv.
- Stockholm, 20: Hegedűhangv.
- Svájci Romand Adó, 20: Mozart zene.
- Svájci Aleman Adó, 20.30: Vidám dalok a szerelemről és a halálról.

Szombat, november 4.

- Bukarest, 19.20: Grammfón. Utána budapesti műsor.
- Budapest, 6.45: Torna, Utána grammfón. 1.30: Szalonzenekar. 7: Grammfón. 8.10: Pontos időjelzés, időjárás, 8.30: Európai hangv. Az Operaház tagjából alakult zenekari hangv., a Palestrina kórus, Bodó Erzsébet, Budanovits Mária, dr. Székelyhidy Ferenc, Koréh Endre és Hejmlich Lajos közreműködésével.
- Bécs, 19.35: Rádiózenekar.
- Berlin, 20.05: Strauss hangv.
- Varsó, 21.30: Chopin hangv.
- Milánó, 18.40: Grammfón. — 20.40: Nemzeti ünnep.
- Róma, 20.45: Hangverseny.
- Prága, 19.10: Fuvózene.
- Briinn, 19.10: Rádiózenekar.
- Belgrád, 20: Népdalset, 22.10: Tanczene.

Stanio! gyári raktár
Lepage CLUJ. Kérjen mintát, árlapot!

Öt parlamenti mandátum gazdát keres

Még nem tüzték ki a részleges választásokat a Lugosanu eltávózása, Victor Bontescu, Pompiliu Ionitescu és Orasanu halála folytán megüresedett mandátumokra

Bucuresti-Bukarest, nov. 2. (Az Uj Kelet tud.) Az ellenzéki pártok kormányellenes támadásainak egyik legérdekesebb etapját kétségtelenül a küszöbön álló részleges választások fogják képezni. E pillanatban hét képviselői és szenátori mandátum vár gazdára, amelyek részint elhalálozások, részint pedig más okok miatt üresedtek meg. Severin megyében üres Lugojanu volt miniszter mandátuma, akit időközben Románia római követévé neveztek ki. Ugyancsak ebben a megyében megürült egy szenátori mandátum is Petre Ciuraneanu, a Dreptatea volt főszerkesztőjének elhalálozása révén.

Buzában Pompiliu Ionitescu volt alminiszter, Brailában Orasanu volt polgármester, Hunedoara megyében pedig Victor Bontescu volt pénzügyminiszter elhalálozása folytán üresedtek meg képviselői mandátumok.

Annakidején a nemzeti parasztpárt kormánykerülésének egyik legfontosabb argumentuma volt a pártnak az időközi választásokon aratott sikere. Most hasonló babérokra pályáznak nemesak a Duca-féle liberálisok, hanem mindazon ellenzéki csoportok is, amelyeket még fűt a hatalom megszerzésének ambíciója.

Ellopták a bukaresti főpostán az uralkodó vagyonkezelési levelezésének több fontos iratát

Eltűnt a Serviciul Maritim szolgálatában álló Tenegariu nevű ügyvéd akataskája, amely a király gazdasági természetű leveleit tartalmazta

Bucuresti-Bukarest, november 2. Fel-tűnést keltő és vakmerő lopás ügyében indult meg ma a széleskörű nyomozás Bukarestben: a főpostán különös körülmények között elloptak egy akataskát, amely jelentős iratokat tartalmazott. A lopásról két, meglehetősen ellentétes jelentés érkezett, az egyik arról számol be, hogy II. Károly király leveleit lopták el egy tisztviselőtől, a másik jelentés szerint egy a Serviciul Maritim szolgálatában álló ügyvéd akataskája tűnt el. Ez a jelentés is megállapítja, hogy a táskában rendkívüli fontosságu, értékes iratok voltak.

Az első jelentés a következőket közli: Tenegariu bukaresti ügyvéd, aki az udvari vagyonkezeléségnél teljesít szolgálatot, egy akataskával, amely öfelsége

gazdasági jellegű levelezésének néhány darabját tartalmazta, a postán tartózkodott. Az ügyvéd itt, amikor egyik hivatali helyiségében valmit elintézett, magamellé vette az akataskáját, amelyben öfelsége levelei voltak és ekkor valaki felhasználva Tenegariu pillanatnyi elfoglaltságát, elemelte a táskát. Az ügyvéd pillanatok alatt észrevette a lopást, felhívta a tisztviselőket, rövidesen az egész postarendőrség talpon volt azonnal elzárták a kijáratokat és a központi rendőrségtől megérkező detektívekkel együtt megkezdtek a kutatást az akatáska és tolvaja után, azonban minden kutatás hiábavalónak bizonyult. A tettes nyilván már a lopást követő percekben elhagyta a főposta épületét. Így kézrekerítésére nem sok a remény.

Már a bukovinai ukránok is hitlerista rohamosztagokat szerveznek

Egy volt cári ezredes irányítja az ukrán hitlerista megmozdulásait

Bucuresti-Bukarest, november 2. Az Uj Kelet tud. Csernovici jelentés szerint már a bukovinai ukránok körében is erőteljes hitlerista mozgalom indult meg, amely egyelőre főleg az ukrán lakosság antiszemitizmusában nyer kifejezést. Ukrán nemzeti szocialista sejtek alakultak, amelyeket a csernovici rohamesapatok parancsnoka irányít. A propaganda megkönnyítése érdekében a német nemzeti szocialista liga elvi megállapodást kötött a bukovinai ukrán szervezetekkel, elhatározva, hogy együttesen harcolnak a kommunizmus és a zsidó lakosság ellen. Az ukrán hitlerista mozgalom élén egy Conowaletz nevű ur áll, volt ezredes a

cári hadseregben és Hitler személyes barátja, aki németországi mintára rohamosztagokat szervez az ukránok körében.

Az Univerzal jelentése szerint a bukovinai ukrán kisebbség szervezkedése révén többek között igyekeznek megakadályozni azt, hogy Románia és Szovjetország között békés kapcsolatok fejlődjenek ki. A csernovici rendőrség értesítést kapott arról, hogy a Deutsches Tagespost című német hitlerista lap nyomdájában ruthén nyelvű nemzeti szocialista broszúrákat nyomattak, amelyeket a rohamosztagok fognak szétosztani a lakosság körében.

Visszaható érvénnyel forgalmiadó fizetésére kötelezik a kisiparosokat is

Bucuresti-Bukarest, november 2. (Az Uj Kelet tud.) A kisiparos szakmának egyrésze eddig mentes volt a forgalmiadó kötelezettsége alól. A törvény e védelmében azok a kisiparosok részesülnek, akik az iparos szakma legkisebb üzemi költségével dolgozó proletárijai voltak, akik önmaguk végezték el kevés megrendelésüket, amivel szemben még mindig igen magas adót fizettek, dacára annak, hogy forgalmiadó kötelezettsége alól kivonták őket.

A pénzügyminisztérium váratlanul rendeletet bocsátott ki, amelyben forgalmiadó fizetésére kötelezte azokat a szakmákat is, amelyek eddig nem fizették a forgalmiadót. A törvény kimondja, hogy bizonyos szakmák csak akkor kötelesek forgalmiadót fizetni, ha egy hat munkásnál vagy hat lóerőnél többet foglalkoztatnak, il-

letve vesznek igénybe készítményeik előállításához. A miniszteri rendelet most ezeket is adókötelessé tette és kimondja, hogy november 6-ig kötelesek az új forgalmiadó számára könyveiket és kimutatásukat rendbehozni. Fokozza a miniszteri rendelet súlyosságát az is, hogy visszaható érvénnyel bír, vagyis az év január hó elsejétől kötelesek a forgalmiadót kimutatni és az ezután járó forgalmiadót befizetni.

A rendelet kinos feltűnést keltett a kisiparosság körében. Könnyen megeshetik, hogy egzisztenciáikat juttat koldusbotra a rendelet, amelynek visszaható érvénye nehéz ezrekből álló váratlan megterhelést jelent a kisiparosoknak. Az érdekeltek szerint a rendelet ellenkezik a törvénnyel és ezért illetékes fórum előtt meg fogják támadni.

Tizenkilen féle találmányt szabadalmaztatott egyszerre egy kolozsvári kereskedő

Cluj-Kolozsvár, november 2. Az Uj Kelet tud. Diószáritás, tarhonyatermelés, uccai árusok számára való kiskocsik készítése, újtipusa ruhaszállító dobozok gyártása, mindezekre szabadalom kiváltása és mindezt egyszerre megcsinálni: elég munkát adna néhány embernek egy hónapig. Székely Mór kolozsvári kereskedő mindezt alig egy hét alatt egyedül megcsinálta. Hogy miként csinálta meg és hogy mindennek mi a jelentősége ipari szempontból, azt nem az újságíró hivatott megállapítani. Annyi bizonyos, hogy Székely Mór mindezeket egy hét alatt megcsinálta és elhozta összes találmányait az Uj Kelet szerkesztőségébe, hogy itt bemutatassa.

Szombatra ankétot hívtam össze — mondja nekünk — de azon nem jelentek meg a hivatalok, amelyeket meghívtam. Hivatalos mezőgazdasági és ipari tényezőket hívtam meg, akik távolmaradtak. Így hát elhozom én magam ide, tessék megnézni a dolgokat és írni róla. A kiállítással kapcsolatos kiállítás szeretném bemutatni találmányaimat, de ahhoz bizonyos eszközök kellene, amelyek ma még hiányoznak nekem. Ezért szeretném nyilvánosságra hozni, akkor bizonyára sokan fognak érdeklődni irántam.

Ezután elmagyarázza Székely Mór, hogy a találmánya tulajdonképpen igen egyszerű. Az exportra kerülő értékes, de romlandó cikkeket lehet exportképesebbé tenni például a diószáritókészülékkel, mely egy keretre feszített dróthálóval áll. A 70-100 cm. nagyságu keretben el kell helyezni a diót, a kereteket közvetlenül egymásra helyezni egy helyiségben, olyképpen, hogy egy 4x4 m. nagyságu szobában 48 óra alatt egy vagon diót lehet megszáritani. Hasonló eljárással lehet száritani a tarhonyát. Az alma megromlása ellen olyan keretet talált fel Székely Mór, mely megőrzi az almát a maga frissességében egészen tavaszig. Ötven négyzet centiméternyi helyen, egy szoba magasságában négy mázsa almát lehet ilyen módon elraktározni. Van Székely Mórnak saját találmánya kiskocsija, amelyen üveg oldalú keretet helyez el. A bármely nagyságuan előállítható kiskocsit gyümölcs és esemegek kereskedők használhatják. Nem kell kosarakban a földre tenni az eladásra kerülő gyümölcsöt. A kiskocsi ban a kereskedő izlésesen elhelyezi áruját, este pedig begördíti az üzletbe. Mindezt pedig fantasztikus olcsón — mint Székely Mór mondja. Öt-hatszáz lejért olyan nagy kocsit lehet megvenni, hogy egy kisebbfajta esemegek kereskedés elfér rajta. Elsorolni mindet szinte nem is lehet: Székely Mór találmányát mindenre lehet alkalmazni, ahogyan ő azt itt elmagyarázza. Találmányának lényege: a kifeszített lemez, vagy drótháló, amelynek épen feszítési módját kellett szabadalmaztatni. Ilyen dobszerűen kifeszített lemezekkel kereskedelmi, forgalmi eszközöket lehet készíteni, mint például a kiskocsit, a butorközt, mint azt elmondja Székely Mór. Vasárnap a király jelenlétében szeretné kiállítani a találmányait, ha meg lesznek hozzá a szükséges eszközök.

Az olasz flotta Leningrádban és Kronstadtban visszaadja az orosz flotta nápolyi látogatását

Róma, nov. 2. Az orosz hadihajók személyzete a nápolyi hivatalos látogatás harmadik napján a Vezuvio, továbbá Pompéi és Herculaneum romjait tekintette meg. Ezzel kapcsolatban a moszkvai lapok elégtétellel írnak a szovjetflottilla olaszországi kedvező fogadtatásáról. Valószínű, hogy az olasz flotta el fogja fogadni az orosz meghívást s ellátogat Leningrádba és Kronstadiba.

Németországban maglyaratott német nyelvű diszkutációs könyvek olcsó kiadású tása. Paul Kéri: Gas, Tank und Flugzeug. Glashkow: Ugrjumov, Saschtschenko: Toterkín betsellt einen Aeroplan. Hanso Berko: Corwboys Gauchos und Vaqueros. Else Feldmann: Der Leib des Mutter Wolfgang Hoffmann Harnisch: Terror und Oehrana, Leo Nekulin: Diplomaten siener Majestaet, E. Vajtauer: Die Traenneningel Walzlag Solsky: Bürger Kedrow wir zum Zeitgenossen, Otto Bernhardt wendler: Die Figuren aus einer Schiessbuche. Ára kötetenként csak 30 lej szállítja az Uj Kelet könyvosztály az összeg és portóköltség beküldésével, vagy utánvétellel.

PÉNTEK
SCHOL

MÁ
A S

Sighet-M
(A Uj Ke
zsidók? Ho
itt vannak
— 4 föld
hm...
No igen,
valami. Vis
körjegyző é
tet a snorre
koldussal,
Átérti a ké
mát és nem
másodsor
— 4 föld
22 kézműve
konság tám
Az utolsó
jegyző. Ebb
és hitközsé
tamesternő,
hogy a kus
máramarosi
szomorú fe
nisztrációs
lakit tán m

Snorrerek
Ezren és
kat a legke
danak arról
sabb életet
ról, a felesé
Alk ism
jait, azt tar
semmittevés
örök vándor
zonytanak
sem lehetet
sem jó szób
rer inkább
Az utóbbi
snorrer uj
ból, a kó
mérleget és
datos máran
mi az éleste
profiszterüer
rer-érdekek
kedik.
Erről a s
lunk az alá

A snorrer
désében ált
het feljsem
mettség épp
közjűk, mi
nagyfokos k
A Lokals
örögek, szer
marosszigeté
ajtón. Ahol
ahol nem m
ott kapnak
környékén
tük 35-40
A Land-s
szától a Fe
dul és nyug
lyel. Kezde
Szegény köz
lelküket —
sáp-arany
épitésének

Két eszte
jött valami
ügyi minisz
kérvényeket
tes tisztvis
esztendő le
községben
A veze
ezt nem is
elég volt,
— Azóta a
tására gyűj
A Weltst
zsidók élne
végig az eg
zol vele. N
terségét úzi
szes galéria
kelőbb hely

Gold jegy
snorrerek
harmincat

SCHON DEZSŐ RIPORTSOROZATA:

AZ ELSODORT MÁRAMAROSI ZSIDÓSÁG

A SZAPLONCAI KILENCVENHAROM ZSIDÓ KOLDUS

Sighet-Máramarossziget, november 2. (Az Uj Kelet tud.) ... a szaploncai zsidók? Hogyan miből élnek? Hát kérem, itt vannak a pontos számadatok: — 4 földműves — 19 fuvaros — 93 ... hm ...

No igen, a számadatok között van még valami. Viszont Gold Géza, szaploncai körjegyző és hitközségi elnök, ezt az esetet a snorrerekkel, a 93 szaploncai profikoldussal, szándékosan hagyta utoljára. Átérzi a két számadat mélyesége tragikumát és nem bírja befejezni. Pedig már másodszer mondja el a sorrendet: — 4 földműves, 19 fuvaros, 26 boltos, 22 kézműves, 15 család az amerikai rokonság támogat ...

Az utolsót, a 93 koldust, restelj Gold jegyző. Ebben a fáluban, ahol ő a jegyző és hitközségi elnök, a felesége pedig postamesternő, ő felel a dolgokért. S ő érzi, hogy a kusza számok körül, amelyek a máramarosi zsidóság tragédiájának egy szomorú fejezetét adják — súlyos „adminisztrációs bűnök” huzódnak meg és valakit tán mégis illet a szemrehányás ...

Munkakerülés és snorrer-szakszervezet

Snorrerek ... Ezren és ezren önként itélik el magukat a legkeserűbb szegénységre és lemondanak arról, ami még a legnyomorúságosabb életet is érdemessé teszi: az otthonról, a feleségről, a gyermekről.

Akik ismerik a zsidóság ezen nomádait, azt tartják, hogy a lustaság és a semmittevés szerete az, ami ezeket az örök vándorokat az országra hajtja. Bizonyítanak azzal, hogy egyetlen snorrert sem lehetett a rendes élethez szoktatni, sem jó szóval, sem szigorussággal. A snorrer inkább éhenhal, de nem dolgozik.

Az utóbbi esztendő Máramarosban a snorrer új típusát termelték ki magukból. A koldus, aki kalkulál, informálódik, mérleget csinál és költségvetést. Az öntudatos máramarosi koldus, aki tudja, hogy mi az élestandard és konjunktúra. Aki professzionerül üzi mesterségét és a snorrer-érdekek hathatós védelmére szerveződik.

Erről a szakszervezeti koldusról próbálunk az alábbiakban képet festeni.

Lokalsnorrer, Land-snorrer, Welt-snorrer

A snorrerek osztályokra való rétegződésében általában három kategóriát lehet felismerni. A szerencse és a rátermettség éppen olyan választalat emelt közéjük, mint a gyűlevész-proletár és a nagytökés közé.

A Lokalsnorrer, a tehetségtelenek és öregek szardaj napokon előzőnk Máramarossziget és végigkilincselnek 300 ajtón. Ahol nincs kiírva „ros-chajdes” és ahol nem mondják azt, hogy „nincs” — ott kapnak 25 banit. Számuk a város környékén 4—500-ra rug és heti keresetük 35—40 lej körül mozog.

A Land-snorrer az egész ország. „Tiszából a Fekete tengerig”. Könyvvvel koldul és nyugtával és miniszteri engedéllyel. Kezdetben templomokat építettek. Szegény község, sok a zsidó. Isten látja a lelkiüket — imádkozni akarnak. A zsidóság arany szive megnyilt és a templomépítésének konjunktúrája volt.

Két esztendővel ezelőtt azután közbejött valami. Az történt, hogy a munkaügyi minisztériumban, ott ahol az effajta kérvényeket apróbbják, egy lelkijemeres tisztviselő megállapította, hogy 10 esztendő leforgása alatt 58 máramarosi községben 436 templom építésére gyűjtöttek. A vezérigazgató elcsodálkozott, lám, ezt nem is vettem észre, no de most már elég volt, mondjanak valami iskoláztatásra gyűjtjenek.

A Welt-snorrer mindenütt ott van, ahol zsidók élnek. Abbezziniától Zanzibárig, végig az egész ábecén, mindenütt találkozik vele. Nem kalandvagyó, csak a mesterségét üzi. A máramarosi snorrerek díszes galériájában ő foglalja el a legelőkelőbb helyet.

Ötéves terv — máramarosi változatban

Gold jegyző elmondja, hogy a Welt-snorrerek száma Szaplonczán körülbelül harmincat tesz ki. Ünnepekre egy részük

hazajön. Itt tanácskoznak és cserélgetik kölcsönösen a tapasztalatokat.

Kézfogással megpecsételt ígéret mellett, hogy a neve titokban marad, az egyik Welt-snorrer elmondott egyet-mást az utolsó öt esztendőben való működéséről.

Röviden összefoglalva öt esztendőn keresztül a következő munkaprogram mellett dolgozott: 1928-ban magyarországi „hajred” volt, egykor gazdag ember, bőkezű és adakozó, aki teljesen tönkrement. Fájdalmát tetézi lányának tragédiája, gyönyörűség, sikerült gyermek, aki jegyben volt egy jó módú kereskedővel, de a csőd után az faképnél hagyta, a lány bánatában és szegénységben sorvadásba esett és meghalt.

1929-ben hebroni „KajleZsidó” volt, akinek családját lemészárolták az arab hordák. Rajta kívül egy fia is megmenekült, a szíriai határon keresztül Európába került, azóta se tudnak egymásról sem mit.

1930-ban borsai szatócs volt. Mindene odaégett. Felesége és 9 gyermeke egy sátorban húzódtak meg és éheznek. A gyer-

mekek betegek. Éjnek idején lázalmukból felrázkódnak és a lángok szörnyű ker meszének a látványától terhelten kiáltják bele az éjszakába: „Tűz! Tűz!”

1931-ben szaloniki menekült. 1932-ben deklaszált oroszországi zsidó, Sorocánál szökött át a határon, gépfegyvertűzet adtak le utána a vörös határőrök. Csak az isteni gondviselés mentette meg a biztos haláltól. 1933 március óta würtzburgi sámesz, hatalmas bandázs a fején, SA-legények remekműve, éjnek idején ráncigálták ki az ágyból, agyabafőbe verték, miközben ordították: Fort mit Juden und Verriären, Freiheit oder Tod, Adolf Hitler schwör'n wir Treue, Treue bis zum Tod ...

Megcsappant jövedelmek Koldusországban

A szaploncai koldusok jövedelme megcsappant. Nem mintha a zsidóság sokat említett szolidaritása csorbát szenvedett volna. Hiszen eddig sem halt meg egy zsidó sem éhen, amíg a szomszédjának anyyija volt, hogy belőle jóllakhatott. S jaj annak, aki testvérével szemben keményszívű.

Hogy a szaploncai koldusok jövedelme mégis megcsappant, az kizárólag a válságos időnek tudható be. Nyomort és szenvedést hoztak ezek az idők az egész világnak, de különösen Izrael népének a szétszórása összes országaiban.

Hogy mi volt öt évvel ezelőtt? Hogy is mondja informátorom:

— A napi posta akkor eseményszámba ment. Mindenki várt. Jöttek a pénzesutalványok. Bizony, minden hónapban befutott Szaplonczára a félmillió lej. Száz család kenyere. De ma? A Land-snorrer

200—250 lejt küld hetenként s van úgy, hogy a külföldi sem küld többet ...

A kifejejtetj kaszt-rendszer

A szaploncai koldus-irodalom legérdekesebb jelensége az a pontosan körvonalazott kaszt-rendszer, mely a snorrerek főleg családjaik osztály-hovatartozandóságát szabja meg.

Szombat és ünnepnapon a fiatalság kiöltözködik és széles rajokban lépik el az országutat. Külön sátnak, barátkoznak Welt-snorrerek gyermekei, fiúk és lányok, külön a Land-snorrer-ivadékok és külön, kizárt és elszigetelt, lenézett és megvetett, kicsufolt és megalázott kasztot képviselnek a Lokál-koldusok gyermekei.

Szaplonczán nincs egyetlen zsidó ifjúsági egyesület sem, mert a koldusgögből kasztokra osztott koldus-aranyifjúságnak nem lehetnek közös tervei, vágyai, álmjai.

A koldus-kasztok nem házasodnak egymás között. A fiuknak külön templomuk van. Nem vesznek részt egymás örömeiben és bánatában. A Lokál-snorrer fia sohse remélheti, hogy szerencsés házasság révén fellendüljön a kiválasztottak magasabb osztályába.

Hiszen az ő apja sohse volt deklaszált orosz zsidó, de még würtzburgi sámesz sem ...

Mj ez? Tragédia, grimász vagy társadalmi keresztmetszet?

Mindegy, hogy minek nevezzük.

Ténylegesen pillanatfelvételt a beteg Máramarosról és bizonyossága annak, hogy mennyire elcsufol az ember — ha hagyják ...

Dollfuss kormánya a hivatalos antiszemita utjait egyengeti Ausztriában

Zsidóellenes szükségrendeleteket készít elő az osztrák kormány

Bécs, nov. 2. Egyre több jel mutat arra, hogy Dollfuss kormánya antiszemita kurzust készít elő Ausztriában. A Zsidó Távirati Iroda megbízható helyről nyert értesülése szerint a kormány több zsidóellenes szükségrendeletet akir életbe léptetni, melyek különösen a keleti zsidókat érintik. A kancellári iroda felhatalmazta a külföldi osztrák követeket, hogy tapogatózzanak az iránt, vajjon a kormányok és a külföldi közvélemény tiltakozás nélkül fogadná-e a zsidó elemek ellen fogantatandó törvényes intézkedéseket.

zsidóknak az utóbbi években történt honsítozásait.

A kormány ezirányú törekvéseit egy új antiszemita sajtókampany fogja kísérni. A kormánypartii keresztény szocialista lapokban, melyek egyöntetűen hangoztatni fogják az antiszemitizmus, a numerus fixusz és a többi zsidóellenes intézkedések jogosultságát. A keresztény szocialista sajtó, mely az államkölesön iránti kampány során alább hagyott antiszemita tónusával, mert a kölesön felé a zsidók hozták fel. — most felszabadult lendülettel rukkól ki a zsidók ellen és a zsidókérdés „hamisítatlan” rendezését követeli. Egyes lapok azon a címen támadják a zsidókat, hogy világbojkottot szerveztek meg a németek és Németország ellen.

Rabolni akart, vagy pedig bosszúból ölt a bukaresti kereskedő gyilkosa?

Rejtélyt frdi a fényes nappal elkövetett gyilkosság részleteit

Bucuresti-Bukarest, nov. 2. (Az Uj Kelet tud.) Beszámolt az Uj Kelet tegnapi száma arról a vakmerő gyilkosságról, mely Bukarest egyik legforgalmasabb üzleti negyedében történt. Fényes nappal hatolt be az eddig még ismeretlen tettes az üzletbe, ahol fejszeapásokkal megölte Mattosian Hrant kereskedőt, a vegyeskereskedés társtulajdonosát. Egészen különös körülmények között követték el ezt a rémtettet, melynek érdekessége, hogy a meggyilkolt kereskedő zsebében tizenötezer lej készpénzt hagyott a gyilkos. Az üzlet déli órákor zárt és ekkor a három alkalmazott rendszerint eltávozott az üzlethelyiségből. Mattosianon kívül még két segéd és egy inas volt a „Cospoli” alkalmazásában. Egy órákor Mattosian elküldte az inast áruval az egyik vevőhöz. Ő maga nem szokott hazamenni, hanem a szemközti vegetáriánus étteremben töltötte a két órási déli szünetét.

üzletet azonban lezárva találta, mire átszaladt az étterembe. Mattosian nem volt ott. Megvárta tehát az üzlet nyitása idejét, amikor a két segéd is megjelent az üzlet előtt. Három óra elmúlt már. Mattosian még mindig nem jött. A segédek ekkor elküldték az üzlet másik tulajdonosáért, Avdaches Boyagianért, aki lóhalálában érkezett az üzlethelyiségbe. Fel-törték a zárat és behatoltak a helyiségbe. A három szobából álló üzlet legfelső, harmadik helyiségében találtak rá a meggyilkolt Mattosianra, akinek koponyáját két hatalmas fejszeapással kettészelték.

Az azonnal kihívott rendőrség megállapította, hogy a meggyilkolt kereskedő zsebében 15 ezer lej készpénz volt és a kasszakulcs. A kasszában többszáz ezer lej volt, ehhez sem nyult hozzá a gyilkos. A napi kasszából vitt el néhány ezer lejt és pár doboz csokoládét a tettes. Eddig még nem sikerült az sem megállapítani, hogy miért ölték meg Mattoseant. Lehet, hogy a gyilkos rabolni akart, de nincsen kizárva, hogy bosszúból követte el a tettet; A bukaresti rendőrség erőteljes nyomozást vezetett be a vakmerő gyilkos kézrekerítésére.

Ford deferál Roosevelt előtt?

Newyork, november 2. Az amerikai republikánus pártkomité közölte, Roosevelt uralomrajutása óta első kritizáló iratát a demokrata rezsim ellen. Ebben Rooseveltet választási ígéretei megszegésével vádolják meg s különösen nagy hibájául rójják fel a valutaügyi zűrzavart és a megnevezést a londoni világ gazdasági konferencián valutarögzítési ügyekben, holott a választási kampány során Rooseveltt váltig ígérte, hogy egészséges és stabil fizetőeszköz lesz az amerikai közönség kezében. A demokrata rezsim elköveti a költségvetési hiányt is, de el-tüntetni eddig nem tudta. Támadják a kormányt a vámos készületben levő emelése miatt is.

A Paris Soir egyidejű távirata szerint amerikai kormányrésztől felkérést intéztek az Angol Bankhoz aziránt, vállalja el az angliai piacon aranyvásárlásaiknál a megbízotti szerepet. Londonból még nem adtak választ Washingtonnak. A lap közli azt az értesülést is, hogy amennyiben az Angol Bank a felkérésnek eleget tesz, Washington hasonló felkérést fog intézni a Banque de Francehoz is a párizsi piacot illetően.

Egyébként a Newyork Herald értesülése szerint

Ford felhagy a Roosevelttel szembeni ellenzékességgel s elfogadja az autópárr munkakódexének érvényességét

az ő vállalataira nézve is. Ha a hír igaznak bizonyulna, ez nagy meglepetést keltene az egész világon, mert Ford eddig minden nyomással szembehelyezkedve makacsul kitartott elutasító álláspontja mellett. Ugy hírlik, hogy Ford november 7-én fogja bejelenteni, hogy elfogadja az autópárr munkakódexét.

Előbbi, Párizsba érkezett közlés szerint Washingtonban Rooseveltt elnök kihallgatáson fogadta sir Frederik Leigh-Ross angol szakértőt, aki már hosszabb ideje tartózkodik az Egyesült Államokban és tárgyal az angol-amerikai hadiadósság rendezéséről.

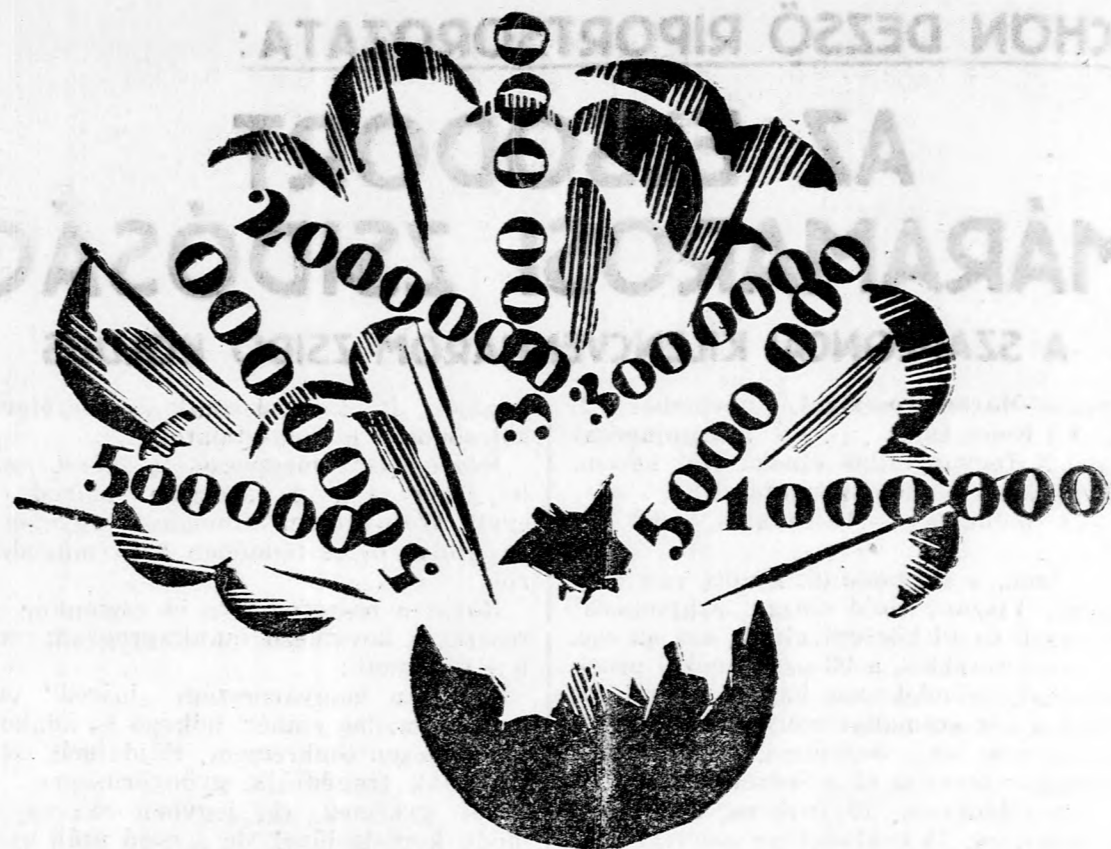
Ezzel kapcsolatban jelentik azt is, hogy Norman Davis csak decemberben fog visszatérni Európába. A hatalmak kormányai körében attól tartanak,

hogy december g Amerika megváltoztatja felfogását a leszerelés felől s a csendesóceáni és a távolkeleti helyzetre való tekintettel nem fogja olyan sürgetően kívánni a leszerelést, hanem éppen ellenkezőjét: a további fegyverkezés szükségességét fogja hirdetni.

Newyork, november 2. Cáfólatok ellenére újra az a hír járja, hogy az angol kiküldöttek közelebbről el fogják hagyni Washington, mert nem sikerül megegyezést létrehozni az amerikai-angol hadiadósságrendezés kérdésében.

Kellemes meglepetésben

részesül az osztálysorsjáték minden játékos, ha elolvassa a Negyedik sorsjáték nyereménytervezetét, melynek húzásai 1933 november 9-től 1934 március 26-ig tartanak

Íme a legszenzációsabb számok:

Első osztály

Huzás 1933 november 9 és 10-én

- 1 nyeremény à Lei 1.000.000
- 1 nyeremény à Lei 300.000
- 1 nyeremény à Lei 100.000

összesen 2450 nyeremény

Lei 7.730.000
összértékben

Második osztály

Huzás 1933 december 7 és 8-án

- 1 nyeremény à Lei 1.000.000
- 1 nyeremény à Lei 300.000
- 1 nyeremény à Lei 100.000

összesen 2450 nyeremény

Lei 10.360.000
összértékben

Harmadik osztály

Huzás 1934 január 3 és 4-én

- 1 nyeremény à Lei 1.000.000
- 1 nyeremény à Lei 300.000
- 1 nyeremény à Lei 100.000

összesen 2450 nyeremény

Lei 12.990.000
összértékben

Negyedik osztály

Huzás 1934 február 1 és 2-án

- 1 nyeremény à Lei 1.000.000
- 1 nyeremény à Lei 300.000
- 1 nyeremény à Lei 100.000

összesen 2450 nyeremény

Lei 15.660.000
összértékben

Ötödik osztály

Huzás 1934 február 22-től március 26-ig

5.000.000

lejes főnyeremény, vagy öt nyeremény à Lei

1.000.000

- 1 nyeremény à Lei 5.000.000
- 1 nyeremény à Lei 3.000.000
- 1 nyeremény à Lei 2.000.000
- 1 nyeremény à Lei 1.000.000
- 1 nyeremény à Lei 500.000
- 2 nyeremény à Lei 300.000
- 4 nyeremény à Lei 200.000
- 8 nyeremény à Lei 150.000
- 17 nyeremény à Lei 100.000

összesen 30200 nyeremény

Lei 197.332.000
összértékben

Vegyen tehát bármely képviselőnkől osztálysorsjegyet, mert a szerencse ott rejlik mindenik képviselőnk küszöbén

Erdélyrészi főelárusító

Révész Ernő

Târgu-Mureș
Telefon 126.

Minden városban képviselőt. Leggyorsabb postai szétküldés. Legmesszebbmenő diszkréció. Eddig kifizetett nyeremények összege 12.000.000.— lej.

Most vásároljanak osztálysorsjegyet a

Kereskedelmi Hitelintézet R.T.-nál,
Cluj-Kolozsvár, Piata Unirii 20.

mert ez a főelárusító jelenleg kedvező nyereszériában van, amit fényesen igazol, hogy a legutóbbi húzáson nála vásárolt sorsjegy nyerte meg az

5,000.000 leí nagy jutalmat

Huzás már november 9. és 10-én

Főelárusító: „Takarékosság“ RT.

Cluj-Kolozsvár, Piata Unirii 23.

Erdély és Bánát hivatalos főelárusítója:

BANCA ILIESCU
s. a. CLUJ

PENTEK
A
Lo
Arad, novem
dapest—aradi
tott, elsőosztá
diplomata-kiné
pályaudvaron.
gyemei a kala
pek a fülkébe
sa! kérdi:
— Honnan t
hogy én most i
Nem árulom
söm hívta fel
budapesti fels
külön elsőoszt
az angol követ
pályaudvarra.
— Műhelytít
nyeg, hogy itt
terjut kérek ö
Egy kicsit e
ten egyszerűsége
Lo
zik
— Valóban
Az angol külü
hól utazom eg
két nap mulva
esztinába.
— Arab-zsid
ban politikai k
— Nem, az e
kérdéssel, hely
telepítési prob
ben.
Az angol ko
koztatja, hog
emigrálni ak
letele
meg pedig ugr
zsidó ellentéte
tenzivebb palés
robbantak ki e
szünjenek és a
csak program
befogadóképess
jenek. Ezt a ké
oldani, ha a k
most elsősorban
Németország
kivándorolt z
földte
Egy olyan föld
lyen azonfelül,
nem sérti a tel
se éreznek mag
— Palesztiná
— Van... Ott
szírja partoktól
re fekszik.
A Földközi-te
az anyasor
Majdnem 10 e
let és mindössz
leg görögök, sz
éghajlata teljes
éghajlattal és h
tudta építeni,
esztinát, virág
elhagyott, most
dan virágzó Cl
— Mi a köz
— Angol dor
lok 1878-ban ve
től.
A zsidótelepi
körülmeny, h
szinte korlát
Ne felejtjük el
ha keze kötve
rátust gyakor
más a helyzet
lának és olyan
a zsidókat, ami
A mod
kézi
legé
lakás
A l
lek
mun
áron
FI
kézit
Cluj
16. s

Anglia kiterjeszti a palesztinai zsidó kolonizációt Ciprus szigetére

Lord Eric Parfitt az angol kormány megbízásából Ciprusba utazott, hogy előkészítse egymillió zsidó kitelepítését

Arad, november 2. A kedd délutáni budapest—aradi gyorsvonat egyik fenntartott, elsőosztályú fülkéjéből szikár, összes-diplomata-kínézésű ur nézett ki az aradi pályaudvaron. Amikor beküldöm a névjegyet a kalauzzal, majd magam is belépek a fülkébe, leleplezetlen csodálkozással kéri:

— Honnan tudja, my dear redacteur, hogy én most itt keresztül utazom?

Nem áruolom el, hogy egy aradi ismerősöm hívta fel rá a figyelmemet, akinek a budapesti felszállásnál feltűnt, hogy a külön elsőosztályú fülkében utazó urat az angol követség titkára kísérte ki a pályaudvarra.

— Mühelytitok, Sir — feleltem — a lényeg, hogy itt vagyok és pár perces interjút kérek öntől!

Egy kicsit elgondolkozik, aztán közvetlen egyszerűséggel diktálni kezd:

Lord Eric Parfitt nyilatkozik

— Valóban Lord Eric Parfitt vagyok. Az angol külügyminisztérium megbízásából utazom egyelőre Bukaresztbe, onnan két nap múlva Konstancán át, hajón Palesztinába.

— Arab-zsidó kérdéssel áll kapcsolatban politikai küldetés?

— Nem, az én misszióm csak a zsidó-kérdéssel, helyesebben kizárólag a zsidó-telepítési problémával van összefüggésben.

Az angol kormányt az a érv foglalkoztatja, hogy a hontalanná vált és emigrálni akaró zsidók tömegesebb letelepítését elősegíti.

Még pedig úgy, hogy a palesztinai arab-zsidó ellentét — melyek éppen az intenzívebb palesztinai bevándorlás miatt robbantak ki egyre újult erővel — megszüntessenek és a palesztinai letelepülések csak program szerint, vagyis az ország befogadóképességének arányában történjenek. Ezt a kérdést csak úgy lehet megoldani, ha a különböző országokból, így most elsősorban

Németországból és Lengyelországból kivándorolt zsidó tömegeket egy új földterület fogadja be.

Egy olyan földterület, természetesen, melyen azonfelül, hogy az őslakók érdekeit nem sérti a telepítés, a zsidó kivándorlók is érezzék magukat idegeneknek.

— Palesztinán kívül van ilyen terület?

— Van... Ott van Ciprus. Ez a sziget a szíria partoktól mindössze 100 kilométerre fekszik.

A Földközi-tengeren közvetlen hajóút az anyaországgal, Palesztinával

Majdnem 10 ezer négyzetkilométer terület és mindössze 300 ezer lakosa van, főleg görögök, szegény földművesek. Az elhagyata teljesen azonos a palesztinai elhagyattal és ha a zsidó építőmunka fel tudta építeni, újja tudta teremteni Palesztinát, virágzóvá fogja tudni tenni az elhagyott, most terméketlen — de majdnem virágzó Ciprus szigetet is.

— Mi a közjogi helyzete Ciprusnak?

— Angol dominium, melyet az angolok 1878-ban vettek át végleg a törököktől.

A zsidótelepítés szempontjából az a körülmény, hogy Ciprus dominium, szinte korlátlan lehetőséget jelent. Ne felejtsük el, hogy Palesztinában Anglia keze kötve van, hiszen csak protektorátust gyakorol, de Ciprusnál teljesen más a helyzet, itt szabad keze van Angliának és olyan mértékben telepítheti le a zsidókat, amilyen mértékben a szigeten

A modern kézimunka

legértékesebb disze minden lakásnak!!!

A legújabb külföldi modellek szerint készített kézimunkák, képek meglepő olcsó áron kaphatók

FISCH BOSKE
kézimunkaszalonjában
Cluj, Str. Barjitu (Malom u.)
16. szám.

a gazdasági lehetőségek lehetővé teszik azt.

— Ön arra kíváncsi — folytatta Lord Parfitt — mikor indulhat meg a ciprusi település. Nos, reméljük, nemsokára. Az erre vonatkozó tárgyalások az angol kormány és a cionista végrehajtó-bizottság között már folynak. És ha a tárgyalások eredménnyel fejeződnek be, rövidesen megindulhat ott is a földszerzés, a munka és

nem hosszú idő alatt egy millió zsidó települhet le, szerezhethet otthon Ciprus szigetén.

— Füződnek érdeke Angliának ahhoz, hogy a zsidók otthon találjanak Palesztinán kívül is?

— Ez már olyan kérdés, amelyre nem válaszolhatok precízen. Nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy egy gazdasági fellendülés, mely kétségen kívül be fog következni a zsidóbevándorlás nyomán Ciprus szigetén, Angliának is érdeke, de ezenkívül az angol kormányt tisztán humanus szempontok is vezetik. Ha forgatjuk a történelem lapjait, nem találkoznak még egy olyan szerencsétlen népsorral, mint a zsidóké. Kétezer éves bolyongás után — ezt a zsidó nép ellenségei is elismerik — a zsidóság minden üldöztetése ellenére életképes faj, mely nem lehet martaléka, nem szabad eltűnni, hogy kiszolgáltatottja legyen egy fékevesztett, zűrzavaros korszaknak. Anglia nem felejtí el, hogy egyik legnagyobb fia, az angol világhatalom megteremtője a zsidó Dzsraeli volt.

„Történelmi önhibáján kívül...”

— Milyennek látja a jelenlegi palesztinai helyzetet?

A náci maguknak vindikálják a palesztinai arab zendülések értelmi szerzőségét

Berlin, november 2. Tegnap nagygyűlést tartottak a Berlin mellett Cöpenickben a nemzeti szocialisták. A gyűlés során fel szólalt Schopmann ismert náci vezér, aki többek között azt a kijelentést tette, hogy a palesztinai arab zendülések az országban lefolytatott nemzeti szocialista pro-

paganda eredményei voltak. Hitler műve — mondotta — nemcsak Németországot öleli fel, hanem felébresztette a többi országokban is a nemzeti öntudatot. Ennek legpregnansabb bizonyítékát szolgáltatják a palesztinai arabok lázadásai.

— Az arab-zsidó konfliktust mester-ségesen szítják, nemcsak belülről a nacionalista szenvedélyek, hanem kívülről is. De ez már politikai, kivülcsik megbízatási körömben, erről tehát nem nyilatkozom...

— Megoldhatónak tartja a mostani körülmények között a zsidóságnak nemzetközi helyzetéből adódó problémáját?

— A sovinizmus és nacionalizmus — sajnos — mindazonok a helyeken lángol, ahol a zsidóság nagyobb tömegekben él a lakosság között. De az államoknak türelemmel kell viseltetniük és bele kell tölődniük abba, hogy egy szétszórtságban élő és

történelmi önhibáján kívül hazátlan-ságra ítél 17 millió népet nem lehet márólholnapra egytömeggé olvasztani zárt területen.

A zsidó néppel szembeni toleranciát indokoltá teszi elsősorban az, hogy a zsidóság mindenütt — ott is, ahol nagyobb tömegekben él — minden tekintetben igyekszik még a mai nehéz időkben is beilleszkedni az ország rendjébe, asszimilálódni a viszonyokhoz, hogy hasznos polgár lehessenek az országnak, amelyben élnek...

Az interjú itt gyorsan végetért. A kalauzok hangja szakította meg az érdekes, világpolitikai szempontból is szenzációs számba menő beszélgetést:

— Pofjiti in vagoane!

A bukaresti gyors elsőosztályú fülkéjéből egy utolsó szívélyes bucsút inté Lord Eric Parfitt, aki az angol kormány megbízásából elindult Ciprus szigetére.

Pagány Marcell.

Nagyarányu kommunista zavargások a Saar-vidéken

Merchweilerben kihirdették az ostromállapotot

Párizs, november 2. Saarvidéki lapjelentések szerint a kormányzó bizottság közelebről szükségrendeletet fog kiadni, amelyben proklamálni fogja az érvényben levő egyesületi törvény megváltoztatását, a gyűjtéseket a jövőben kormányengedéllyel teszi függővé és elrendeli, hogy a köztisztviselőknek tartózkodniuk

kell bármely párt érdekében üzött agitációtól.

Egyidejű jelentés szerint a saarvidéki Merchweilerben a saarvidéki kormányzó-bizottság utasítására kihirdették az ostromállapotot. Az intézkedésre kommunista zavargások adtak okot. Számos szélsőbaloldali letartóztatást

Különös közlekedési ellenőrzés a kolozsvári uccákon

Cluj-Kolozsvár, nov. 2. (Az Uj Kelet tud.) Különös közlekedési „ellenőrzést” rendezett csütörtök délben Chendi György kolozsvári rendőrség forgalmi ügyosztályának vezetője. A rendőrkapitány a Szechenyi-tér és a Dávid Ferenc uca sarán végzett „ellenőrzést”. A művelet abban állott, hogy a csütörtöki hetivásárban megháromszorozódott forgalmu uccán leállította a kocsikat. A hosszú kocsisor mintegy negyedóraig vesztegelt a Dávid Ferenc uccán, de az ellenőrzés csak nem akart befejeződni. Ezzel szemben a kapitány válogatott szitkokkal és omberségesnek egyáltalán nem nevezhető eszközökkel igyekezett megtanítani a falusi szekereseket, hogyan kell hajtani egy civilizált városban a lovakat. A pa-

rasztoknak a civilizációhoz való idomítását azonban olyan eszközökkel akarta megvalósítani Chendi kapitány, amelyek éppen egy civilizált városban szokatlannak.

Ennek tetejébe Chendi attól sem riadt vissza, hogy ezerre tehető nézőközönség jelenlétében brutalizálja azokat, akik sürgős dolgaikat akarták elintézni és keresztil akartak hajtani az uccán. Így egy kereskedőt, aki kétszer kérte meg Chendit, engedje át a Szechenyi téren, bekísértette a rendőrségre, ahonnan ez igen ki-nos emlékekkel távozott. A rendőrkapitány különös ellenőrzési tevékenysége fel-tűnést keltett és egyáltalában nem szolgált mintaképül az udvarias és tapintatos forgalmi rendészetnek.

SPORT

Románia és Jugoszlávia nem vehetnek részt a középeurópai kupa küzdelmeiben

Véglegesen elutasították a két ország felvétel iránti kérését

Cluj-Kolozsvár, nov. 2. Megírta az Uj Kelet, hogy az október 22-én Budapesten megtartott Középeurópai Kupa-konferenciára foglalkozott Románia és Jugoszlávia a középeurópai kupába való felvétel iránti kérésével, melyet a bizottság Olaszország és Ausztria magatartása miatt elutasított. A bizottság az elutasító határozattal egyidejűleg elhatározta, hogy a kupáért küzdő keretet az országonkénti két csapatról négyre emeli fel, Románia és Jugoszlávia ekkor a kupabizottság ülésén kérésüket támogató Magyarország hoz és Csehszázhoz azzal a kéréssel járultak, hogy szerepeltesse nek a kupában csak három-három csapatot s nevediknek helyeiket Románia és Jugoszlávia bajnokainak engedjék át.

Az újabb kérésre a cseh szövetség már napokkal ezelőtt elutasító választ adott, míg a magyarok kedden tartott ülésükön szintén elutasító határozatot hoztak.

FC Napoca néven új sportegyesület alakult Kolozsváron

Cluj-Kolozsvár, nov. 2. Az elmúlt napokban Kolozsvár sportélete egy új egyesülettel lett gazdagabb. Egy kizárólag intellektuelekből álló csoport FC NAPOCA néven sportegyesületet alakított, mely színműtől alapon az összes sportágak kultiválását tűzte ki céljává. Az új egyesület tisztikara a következőkből áll: Elnök prof. Iulian Boldor, alelnök dr. Stanca Oct. és ing. Spatariu Eugen, főtitkár Pop Tiberiu, pénztáros Bojitia Aurel, jegyző Dejenariu Iuliu. Ezenkívül egy háromtagú választmányt is választottak.

Az új egyesület futbalcsapata az alábbi játékosokból áll: Kapusok: Pintér, Klein, Hátvédek: Spatariu, Kinizsi I., Munkási, Halfok: Dr. Szócs, Magda, Körmenyi, Baba, Csátárok: Agarbiceanu, Pop Gg. Popescu, dr. Boldor, dr. Moga, Baciu és Muresan. A futbalcsapat már az idei szezonban részt vesz az alkerületi bajnoksági küzdelmekben, melyek során már a jövő hét szerdáján bemutatkozó mérkőzést játszik a Fellegvár ellen.

Uj vezetőséget választott a kolozsvári alkerület

Cluj-Kolozsvár, november 2. Kedden este tartotta meg a kolozsvári alkerület rendes évi közgyűlését. A jegyzőkönyv felolvasása után dr. Ciurel Ilje az alkerület elmúlt évi működését ismertette. A közgyűlés egyhangulag tudomásulvette az évi jelentést és a felmentvény megadását után a következő vezetőséget választotta meg: Elnök Darabant Constantin, Rendes tagok: Horváth Balázs KAC, Hirsch Ernő Haggibbor, Gáll Albert KMSC és Dicu György CFR. Póttagok: Serban Mihaly Fellegvár és Popa István NAPOCA, Cenzorok: Bartha Lajos KAC, Hirsch Gyula Haggibbor, Boldor Gyula NAPOCA. Póttagok: Feuermann Arnold Haggibbor és Josán János Romania.

Ismét vereséget szenvedett a Hungária

A magyar profiligában tegnap két bajnoki mérkőzés volt. Óriási meglepetésre a Hungária ismét vereséget szenvedett ezúttal a Phöbusól, mely 3:0 arányban győzött a vasárnap kitűnően szereplő Hungária ellen. A Ferencváros biztosan győzött a Somogy ellen 6:1 arányban. A félidő 3:1 volt.

Nimes, Budapest—Nimes válogatott 4:0.

Rennes, Attila—Stade Rennais 3:2 (2:0.)

A peru-chilei kombinált 2:1 (0:0) arányban vereséget szenvedett a müncheni FC Bayern-től.

Párizs, Bécs—Párizs válogatott 4:1.

Párizs. Az északfranciaországi tenniszválogatott Roubaixben 9:6 arányban legyőzte a holland válogatottat.

A Haggibbor boxszakosztálya értesíti tagjait, hogy a tréningeket kedd és péntek este 8 és vasárnap d. e 11-kor tartja.

LIGETI SÁNDOR: A BÜVÖS ERSZÉNY

REGÉNY
21-ik közlemény

Berlin

Fény, fény és fény. Reklámok, szórakozóhelyek, éjjeli üzletek ontják a sugárkéveket az ucca ködébe s nappalá teszik az éjszakát. A centrumokban, a Potsdamer Platz és a Gedächtniskirche környékén épp oly hangosan kiabálják a rikkanesok a Nachtausgabet, mint délben a Betzetammittagot. Zsufolt kávéházakban, mulatókban hajnalig áll a tánc, költik a nappal keresett pénzt. De lent, a Hermannplatzon tul, Neu-Köln felé el-tünnék a szörmebundás szórakozók, a suhanó autók és sivar, magas házfalak merednek a sötétbe. Egy-egy uccasarkon ivóhelyek gőze tódul ki az ajtón, ha nyitják. Divat a felgyürt galléru vékony kis-kabát és a keztyűtlen, zsebredugott kéz.

Ebben a félig-meddig külvárosi negyvedben ütött tanyát Ralin, ahelyett, hogy az Adlon-hotelben nyitott volna magának lakosztályt. De az a titkos reménység fűtötte, hogy így inkább teremt- bet közvetlen kapcsolatokat a „néppel”, melynek boldogításán törte a fejét szabad idejében. Berlinbe érkezése után alig egy héttel, miután nagyjából megismer- kedett a várossal, Neu-Köln egyi kszür- ke uccájában kényelmes és eléggé modern háromszobás lakást bérelt, a közeli Kar- stadt-áruházban hálószoba, ebédlő és dol- gozónak való butort vásárolt, ugyanott az egyik osztályvezető ajánlására meg- ismerkedett egy Jagowné nevű, szikár, igen rendesnek látszó nyugdíjas, idősebb övegyasszonnyal, akit háztartása vezet- sére szerződöttetett, s ezzel elég gyorsan megoldotta letelepedésének fontos kérdé- sét. Most már aztán dolgozhatott a „néppel” való összeköttetésnek megte- remtésén. S ez várakozáson felül sikerült is. Esténként, vasora után egy közeli kávézóhelységbe járt, hogy embereket lásson, halljon és átolvassa az esti lapo- kat. Mert nappal, mint berlini ujong, a látványokat, a muzeumokat, az áruházaka- t és az uccákat bujtja.

Igy történt egy este, hogy asztala köz- vetlen szomszédságában két, kissé elha- nyagolt külsejű uriember dominójátékát figyelte. Jutalmul élvezhette azt a esan- pong beszélgetést, melyet a küzdő felek folytattak egymással s amelyből kitűnt, hogy egyiknek sem kellett fantáziát a másiktól kölcsönkérnie. A sovány, magas játékos már Amerikát is megjártá, s az ottani áruházak forgalmáról közölt el- képesztő adatokat. Társa, egy szemüve- ges, hozontos szakállú és jellegzetesen zsidónak minősíthető, idősebb, de még alig ősz férfi, építész lehetett, mert ter- pályázatainak sorsáról beszélt, melyeket a mindig igazságtalan és mindig részre- hajló zsűri mindenütt és mindenhol kö- vetkeztesen visszautasított, pedig olyan épületeket még nem tervezett senki, mint ő. De a dominójáték végén mindkét ki- válóság szemmeláthatólag összesugoro- dott. Elszámolták a pontokat s ekkor a vesztes, az amerikai áruházás kijelenté- te, hogy egy pfennige sincs ma este, majd megadja legközelebb. Erre a szakál- las kétségbeesése következett, mert a nye- reségből remélte, hogy kávéját kifizet- heti. Nem is lett volna baj, a pénzér mint törzsvendéget kezelte a két urat, de Ra- linban megint megmozdult a „gondvise- lés” s odaszólt, hogy szívesen kisegíti őket néhány márkával. Igen természetes, hogy az ajánlatot egyhangulag elfogadták. Ra- lin erre odadelepedhetett melléjük, három feketét hozott, átadott tíz-tíz márkát, s a megkezdett barátkozásra éjfélig tartó beszélgetés következett.

Ralin hamarosan megismerte új társ- sai életförténetét. A sovány, magas né- met, Georg Hagen, fiatalon került Ame- rikába. Ott néhány év alatt egy nagy áruház osztályvezetője lett, a világhábo- ru vége felé sikerült tulajonerzes német volta miatt elveszitenie állását, a béke- kötés után hazakerült s Tietznél kapott elhelyezkedést, de egy nőalkalmazottal szemben való kissé erőszakos szerelmi kö- zeledecséért nem csak jól fizetett helyét kellett elhagynia, hanem két hétig fog- házlevegőt is szívott. Azóta alkalmi üz- letekből tengődött, de mert családja nem volt, nem okozott bizonytalan helyzete különösebb gondokat. Ezen az estén már

ruhája is gyűrött volt, arca borotválat- lan, de a kávézóhelység pincérei még mindig elfogadható s némileg hitelképes vendégnek tekintették.

A hozontos szakállú zsidó építész, Chaim Weisltz, lengyelországi származá- su volt, övegy, fia, lánya Amerikában éltek, nem sokat tudott felőlük. Ő is a békekötés után került Berlinbe. Eleinte, míg pénze volt, házakkal spekulált, adott és vett, szóval mindent csinált, csak ép- pen a mesterségét nem folytatta. Később elvesztette mindenét, s azóta szerinte ü- ldözte a balszerencse és zsidó volta, s nem tudott semmiféle építési megbízáshoz sem jutni, viszont számtalan köz- és ma- gánépítési pályázaton minden elismerés mellett is lemaradt. Most abból élt, hogy nagyevű építések irodáiban rajzolt, se- hol sem állandóan, mindenütt differen- ciái keletkeztek, s ha nem lett volna fölé- nyes és derűs modoru, elbeszélése után majdnem üldözési mániát gyanított vol- na benne Ralin.

Hagen és Weisltz már jó néhány hete táplálták egymást esti kávéval. Az fize- tett, akinek pénze volt, akár nyert, akár veszített előzőleg a kötelező dominón.

Ha a vesztesnek nem volt pénze, hozom- ra ment a dolog, s fizetett a nyertes. A meglehetősen változó szerencse elég igaz- ságosan egyenlítette ki a nyereséget: a veszteséggel, s ma este sem maradt üt- len hozzájuk, mikor Ralint vezette asz- tulukhoz, s megoldotta azt a kényes hely- zetet, hogy sem a vesztes, sem a nyertes már nem tudott volna fizetni.

Ralin a régi mesével hozakodott elő. Örökölt valamelyes pénzt, eddig tanáros- kodott külföldön, s most Berlinben tele- pedett le, hátha itt kezdetne valamilyen üzletet. Hagen és Weisltz szeme egyszer- re esillant meg az „üzlet” hallatára. Itt kövér halat foghatnak. Hagen nagy fan- táziára valló böbeszédűséggel képzelte el hallgatónál, milyen pompás üzlet vol- na, ha népáruházakat szervezének olyan alapon, ahogy Aschinger a maga falato- zóival behálózta egész Berlint. Kevés cikket tartana mindenütt, tömegélelmi- szereket, tömegáruháanyagot hallatlan- nul olcsón, leverhetné így az összes üzle- teket. Ralin szerényen megjegyezte, hogy Aschinger sem tette tönkre a többi ven- déglőst s Kempinskynek is akad közön- sége. Da Hagen egyre csak az uniformi- zált tömegekkéért lelkesedett, neki nem is kell a gazdagok pénze, ő a tömeget akarja jóllaktatni, ruházni, felszerelni, ha a lisztet pár pfenniggel olcsóbban tud- ják adni, vagy a zsirt, senki sem lesz bolond, hogy azt más üzletben drágábban fizesse meg. Weisltznek is népboldogító eszméi voltak. Nagy kertvárosról ábrán- dozott. A bérkaszárnyák helyett villaszé- ri munkásházakról, melyeket minden ké- nyelemmel szerelne fel. S ha ő ezt megesi- nálhatná, kiürülne a moabiti és neu- kölni sivar, szürke házak s egy új, szebb, egészségesebb nemzedék születhetnék meg.

(Folytatjuk.)

KÖZGAZDASÁG

A temesvári tábla elvi jelentőségű döntéssel megsemmisített egy agrár- adó birságot

Az állami tulajdonban levő területek nem fizetnek mezőgazdasági adót

Timisoara-Temesvár, november 2. (Az Uj Kelet tud.) A temesvári tábla nagy- jelentőségű agrár adóperben hozott íté- letet. Az ítélet elvi jelentőségű, mert az állami tulajdonban lévő területek mező- gazdasági adójának kivételével kaposo- latban tesz precedens szolgáltató intéz- kedést. A tábla kimondja, hogy az állami tulajdonban levő területek nem fizetnek mezőgazdasági adót és ezzel kapcsolatban megsemmisítette egy oravicei fakiterme- lő szövetkezetre kirott adóbirságot. Az Unirea papirtermelő szövetkezet Omoldova mellett kivett az államtól egy 1500 holdas erdőt kitermelés céljából. A bérleti szerződés úgy szól, hogy a kiter- melt fát az állami tisztviselők faszük-

ségletének ellátására maga az állam ve- szí meg. 1932 májusában az oravicei adó- hivatal mezőgazdasági adót vetett ki az 1500 holdas kitermelés után, melyet a vállalat nem fizetett ki, hivatkozva arra, hogy mint állami üzem, nem fizet adót. Az adóhivatal erre megbírságotla a vál- lalatot s követelését így 400 ezer lejre emelte. Az Unirea megfellebbezte a bün- tetést s a törvényszék előtt arra hivat- kozva, hogy az állami tulajdont képező területek mentesek a mezőgazdasági adó alól. A törvényszék helyet adott a vál- lalat érvelésének, ugyan így járt el a te- mesvári tábla is, mely szintén megsemi- sítette a 400 ezer lejes pénzbüntetést.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A Magyar Színház közleményei:

Ember a hid alatt. Indig premier. Ma este van a premierje Indig Ottó Buda- pesten a Vigszínházban nagy sikerrel színrekerülő darabjának. Soha nem ta- pasztalt érdeklődés nyilvánul meg a da- rab előadásai iránt s a premierre tömege- sen kapkodta szét a közönség a jegyeket. Az Ember a hid alatt szombaton este 9 órakor, vasárnap d. u. 4 és este fél 9 órakor és hétfőn este is műsoron van, úgyhogy aki nem tudta a pénteki pre- mierre helyét biztosítani, a többi előadá- sokon igyekezzék kedvére való helyet vásárolni. Az előadásokon maga a szerző, Indig Ottó is megjelenik.

A világhírű Kék madár társulat (Der Blau Vogel) J. Jushny vezetésével a jövő héten két estén át vendégszerepel a Ma- gyar Színházban. Nagy művészi esemény. ben lesz része Kolozsvár közönségének a jövő hét végén. A J. Jushny-féle 30 tagu híres Kék madár társulat látogat el hoz-

zánk két estére. A társulat világtornéja- nak egyik állomása lesz Kolozsvár. Ez- előtt 4 évvel, amikor a Kék madár társ- ulat nálunk vendégszerepelt, olyan ha- tálmás erkölcsi és művészi sikert aratott, hogy az igazgatóság minden áldozatot meghozott, hogy a társulatot két esti ko- lozsvári vendégszereplésre megnyerje. Saj- ját díszlet, ruha, és díszlettárukkal jön- nek, ami már egymagában is garancia arra, hogy az előadások káprázatos pon- pájuak lesznek. Tekintettel a társulat mostani bécsi előadás-sorozataira, a pon- tos napokat csak a jövő héten lesz mó- dukban közölni.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Pénteken este fél kilenkor: Ember a hid alatt. (Indig Ottó legújabb darabja, a szerző jelenlétében a budapesti Vigszin ház óriási sikerű műsordarabja.)

Szombat délután 4 órakor: Két árva. (Mérsékelt helyárrakkal.) Este 9 órakor: Ember a hid alatt. (Másodszor.)

Vasárnap délelőtt 11 órakor: Timósa, a cár katonája. (17 és 10 lejes matiné helyárrakkal.) Délután 4 órakor: Ember a hid alatt. Este fél 9 órakor: Ember a hid alatt.

Hétfő este fél kilenkor: Ember a hid alatt.

ROMÁN OPERA MŰSORA:

Péntek: Madarász.

SELECT-MOZGÓ MŰSORA

Péntek 3, 5, 7 és 9 órakor:

Szombat 3, 5, 7 és 9 órakor:

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor:

Extázis. Főszerepben: Hady Kiesler (Miss Csehszlovákia), a filmet ren- dezte Machaty, az Erotikon szerzője, Csakis felnőttek számára!

ROYAL-MOZGÓ MŰSORA

Ma, pénteken 3, 5, 7 és 9 órakor:

Újra divat a szerelem. Zenés vígjáték sláger. Fősz.: Renata Müller, Georg Alexander, Otto Wallburg.

Jön: Fekete huszár. Conrad Veidt, Maedy Christian.

URANIA-MOZGÓ MŰSORA

Péntek 3, 5, 7 és 9 órakor:

Szombat 3, 5, 7 és 9 órakor:

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor:

Scherlock Holmes utolsó kalandja. Rendkívül izgalmas detektív történet. Főszerepben: Clive Brook.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri kölcsönél egy szó 2 lej, vasa- rnap betűvel 4 lej. Legkisebb apró hirdé- tés 20 lej. Aláírt keresőknek 30 százalé- kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelíges levelet csak egy továb- bítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Lakótársnőt keres magányos urinó. Str. Baritiu (Malom u.) 16/a. 2. ajtó.

Átvénnék bevezetett tűzifarakta- t. Ajánlatokat „30.000” jelígre.

Segédkönyvelői vagy hasonló alkalmi- zást keres volt fatisztviselő szerény igényekkel. „Jó munkaező” jelígre a ki- adóhivatalt továbbit.

Válogatott gesztenyét, szilvát, diót, meg- gyorót, gombát szállít megfelelő előleg ellenében utánvétellel legjutányosabban. Roöz, Tauti de sus, Balamare.

Egyetemi hallgató olcsón ad francia órákat, Korrepetálást vállal. Cim a kiadó ban.

Jó állapotban levő gyermek faágy na- gyon olcsón eladó. Cim: Reg. Ferdinand 53., ajtó 4.

Munkavezetőnek ajánlkozik perfekt fűző női és férfi varrónő, esetleg a szakma bevezetésére. „Önálló” jelígre a kiadóba.

Tanításban gyakorlott negyedéves jog- hallgató korrepetálást vállal. Esetleg la- kás vagy koszt ellenében is. Megkeresése- ket „Padegógus” jelígre kér.

Gépirást, román-magyar fordítást olc- són vállal joghallgató. „Perfekt román”.

Perfekt német, francia, angol, román, diplomával rendelkező urileány, angol és német levelezésben is járvas. Középsiskolái oktatásban nagy gyakorlattal rendelke- zik, elhelyezkedést őrícsaládnál. Levele- ket „Vidékre is megyek” jelígre a kiadó ba kérek.

Ügyes akvizitőröket felvesszünk. Cim a kiadóban.

Kelengyék készítése, függöny és gar- terítő összeállítás, csipkebevarrás, páros montirozás, előrajzolás a legújabb ma- ták szerint legszebben és legolcsóbban Fisch Böske kézimunkaszalonjában Str. Baritiu 16.

A legizletesebb és legváltozatosabb vegetárius koszt a Schwartz Ignác német vezetője alatt álló „Familia” kóser vegetá- rius étteremben kapható. Unió ucca 10. hátul az udvarban. Egy menü (leves, fő- zelék, tészta) 25 lej. Abonoma ebédvácsó- va 900 lej, csak ebéd 600 lej.

Tisztviselő, vagy egyetemi hallgató- nólakást, ellátással, fürdőhasználattal mérsékelt áron kaphat özv. Jámborné. Erzsébet u. 8.

HIDETES AZ ÜZLET LELKE:
HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

MUSORA:

MUSORA
9 órákor:
M. Zenés vígjáték
Müller, Georg
Walburg.

ÖRÖK ÉSEK

szó 2 lej, vast...
több apró hird...
30 százalé...
élekek díja el...
csak egy továb...
mellekelve van.

HIREK

Sanyika a süteményes

Sanyika nyolc éves, de alig gon...
Kicsi, sovány, vékonyhangú. Ismer...
A kosárban mindennap friss sütemé...
Minden este hat után félénken be...
Mindenkihez külön odamegy: teccik...

Az elsodort máramarosi zsidóság

Az Uj Kelet máramarosi cikksorozata

Mai számában az Uj Kelet rendkívül...
érdekes riportsorozat közlését kezdi meg...
az elsodort és elkallódott máramarosi zsi...
dóság életéről.

cikk fel kell rázzák nemcsak Erdély...
de az egész világ zsidó közvéleményét...
amelynek hivatott szervei meg kell talál...
ják a megoldást az elsodort máramarosi...

Litvinow és az orosz delegáció elhagyták Cherbourg kikötőjét

Előzőleg Boncour és Litvinow a francia-orosz kereskedelmi kapcsolatok új alapokra való fektetéséről tárgyaltak

Newyork, nov. 2. A Newyork Herald...
értesülése szerint Paul Boncour és Litvi...
now Párizsban a francia-orosz kereske...
delmi kapcsolatok új alapokra fektetésé...
ről és Oroszország háború előtti és há...

hagyták Cherbourgt és utban vannak...
Amerika felé.
Newyorkba november 7-re várják az...
orszag delegáció érkezését. Az oroszok az...

Nyolcszáz kommunistát vettek őri...
zetbe Japánban, Londonból jelentik: Ja...
pánban a szélsőségek elleni razziáknál...

Kétfélmillió külföldi járt az idén Olasz...
országban, Rómából jelentik: Az év első...

Kilencvennégy százalékos a svájci...
bankjegyek fedezete, Bernből jelentik: A...

Mindenki résztvehet a Diana sós...
borszesz pályázatán, Ismét közöljük nov...

Eladtak egy francia cirkáló, Párizs...
ból jelentik: A Mulhouse cirkáló ki...
vonták a használatból s értékesítették.

Meghívó, Nyugdíjigényeink hathat...
sabb érvényesítése céljából való szervez...

A Kolozsvári Takarékpénztár és...
Hitelbank szakértői letették az esküt.

Legmodernebb formájú, színű és minő...
ségű

Eladatok egy francia cirkáló, Párizs...
ból jelentik: A Mulhouse cirkáló ki...
vonták a használatból s értékesítették.

Kezdődő érlelmeszedésnél a termé...
szetes „Ferenc József” keserűviz úgy az...

A Kolozsvári Takarékpénztár és...
Hitelbank szakértői letették az esküt.

Nem sikerült örültek nyilvánítani...
Balan hitleristát, Kisenevből jelentik:

Házasság, Klein Klára, Klein Fe...
renc fakereskedő leánya és Lobstein Osz...

Három liceumi tanuló kirabolt egy...
állami hivatalnokot, Brailából jelentik:

Kínai pilótáiskola nyílt meg Hang...
csauban, Londonból jelentik: A Sanghai...

Házasság, Klein Klára, Klein Fe...
renc fakereskedő leánya és Lobstein Osz...

Kérja könyvkereskedésben, trafik...
a CLUJ-KOLOZSVARI KALAUZ...

Kis h'rek Hitler Németországából...
riumból jelentik: Panther angol újság...

Kis h'rek Hitler Németországából...
riumból jelentik: Panther angol újság...

Kis h'rek Hitler Németországából...
riumból jelentik: Panther angol újság...

Kis h'rek Hitler Németországából...
riumból jelentik: Panther angol újság...

Kis h'rek Hitler Németországából...
riumból jelentik: Panther angol újság...

Kis h'rek Hitler Németországából...
riumból jelentik: Panther angol újság...

Kis h'rek Hitler Németországából...
riumból jelentik: Panther angol újság...

Kis h'rek Hitler Németországából...
riumból jelentik: Panther angol újság...

Kis h'rek Hitler Németországából...
riumból jelentik: Panther angol újság...

Kis h'rek Hitler Németországából...
riumból jelentik: Panther angol újság...

Kis h'rek Hitler Németországából...
riumból jelentik: Panther angol újság...

Kis h'rek Hitler Németországából...
riumból jelentik: Panther angol újság...

Kis h'rek Hitler Németországából...
riumból jelentik: Panther angol újság...

Kis h'rek Hitler Németországából...
riumból jelentik: Panther angol újság...

Kis h'rek Hitler Németországából...
riumból jelentik: Panther angol újság...

Kis h'rek Hitler Németországából...
riumból jelentik: Panther angol újság...

Kis h'rek Hitler Németországából...
riumból jelentik: Panther angol újság...

Kis h'rek Hitler Németországából...
riumból jelentik: Panther angol újság...

Kis h'rek Hitler Németországából...
riumból jelentik: Panther angol újság...

Kis h'rek Hitler Németországából...
riumból jelentik: Panther angol újság...

Kis h'rek Hitler Németországából...
riumból jelentik: Panther angol újság...

NAPRÓL NAPRA

A berlin-sevillai utvonal egyik posta...
repülőgépe 8 óra alatt tette meg az utat...

A párizsi városházán fogadás volt...
Lindbergh tiszteletére.

A varsói Krazinski-muzeumba menye...
zetének kibontása után betörők jutottak...

Cecij B. de Mille, a híres amerikai...
filmrendező 57 színész társaságában meg...

Bizottság alakult tanító-filmek gyártá...
sára. A szerv székhelye Rómában lesz s...

Lette Schön német énekesnő Párizsba...
érkezett hosszabb ideig tartó vendégsze...

Rendőrségi hírek, Anca Alexandru...
Reg. Maria 45. szám alatti lakos feljelen...

Mit olvassunk?

- Bromfield: Huszonnégy óra Kötve Lei 60
M. Prévost: Akit az asszonyok szeret...
nek, kötve L 60
Mazo de la Roche: Jalna lakói, kötve L 60

